

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР**

*Присвячується 85-річчю
Українського державного
університету залізничного
транспорту*

**ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ ЗА
ВІДПОВІДНИМИ РІВНЯМИ
ТА СТУПЕНЯМИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ**

(2-3 грудня 2015 року)

Харків 2015

Редакційна колегія

Шумик Д.В. (відп. редактор), Руденко Г.І.,
Калабухін Ю.Є., Колісник К.Е.,
Мкртичян Д.І., Прогонний О.М.,
Скорик О.О., Устенко О.В.,
Захарченко В.В., Костенніков О.М.

ТЕЗИ ОБ'ЄДНАНІ ПО СЕКЦІЯХ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ	3
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ	41
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ АВТОМАТИКИ, ТЕЛЕМЕХАНІКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ	75
СЕКЦІЯ БУДІВЕЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	89
СЕКЦІЯ МЕХАНІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	103
СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	113
СЕКЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	125
СЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ	133

студентів, розвитку у них критичного мислення, навиків доведення власної точки зору, аргументації особистої позиції і т. ін. Основним методом підвищення пізнавальної активності студентів стає самостійна та індивідуальна робота з викладачем або робота з малими групами студентів, факультативна.

Метою доповіді є узагальнений розгляд різних активних та інтерактивних методів підвищення активності студентів із виділенням особливої ролі розроблених на кафедрі механіки і проектування машин технологій їх підготовки до участі в олімпіадах з дисципліни «Теоретична механіка». Отримані результати показали, що активність студентів під час поза-аудиторних занять – міжвузівських олімпіад, науково – дослідної роботи, найбільша у випадку, коли в процесі присутній елемент змагання та творчості. Отже, проведення подібних тематичних олімпіад створює атмосферу творчого пошуку, підвищує рівень знань і пізнавальної активності студентів. Важливим фактором під час підготовки студентів стає індивідуальна робота з викладачем, результатом якої є вміння подальших учасників олімпіад вирішувати завдання підвищеного рівня складності самостійно.

Специфіка дисципліни дозволяє звести до мінімуму протиріччя між фундаментальним і професійним навчанням, використовуючи завдання механіки для вирішення проблем на залізничному транспорті. При використанні активних та інтерактивних методів навчання з'являється мотивація, яка перетворюється у фактор активізації навчального процесу та підвищує активність студентів.

Д.І. Волошин

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

За останні тридцять років у багатьох країнах світу з'явилися два напрями негативних тенденцій у розвитку сучасної освіти. Перший напрям стосується питань загальноосвітньої підготовки. Значною мірою спостерігається падіння рівня грамотності і моральності випускників, пасивність, непідготовленість до самостійної діяльності і до навчання у вищій школі, акцент на засвоєння великих обсягів інформації без чіткого поділу на ключові знання і допоміжний матеріал.

По-друге, проявилися негативні явища при підготовці фахівців у вищій школі: акцент на професійну підготовку студентів без загальнокультурного розвитку, низький рівень професійної мотивації і відповідальності, тверда регламентація діяльності, що призводить до пасивності випускників ВНЗ та ін. Взагалі можна стверджувати, що відбувається криза системи освіти, подолання якої вимагає втілення нових рішень.

Як вказується фахівцями та експертами з питань розвитку міжнародних систем освіти, до основних причин, що сприяли виникненню кризи, можна віднести такі:

- централізований механізм організації та управління, тверда стандартизація навчальних планів і програм підготовки фахівців, орієнтовані переважно на пасивне оволодіння матеріалом, що виражаються у фактичному ігноруванні механізмів самоорганізації ВНЗ, саморозвитку особистості студента і викладача вищої школи, самонавчання і самоосвіти, тобто нездатність підготувати різнобічного фахівця, який може вирішувати інноваційні завдання на основі творчого підходу;

- установка на екстенсивний шлях розвитку, негнучкість структури вищої освіти, її неадекватність вимогам до випускників ВНЗ з боку потенційних роботодавців, фактична відсутність механізму індивідуальної підготовки фахівця за замовленням конкретної організації;

- недооцінка перспектив розвитку наукової діяльності ВНЗ, і, як наслідок, обмеженість джерел фінансування, слабка матеріально-технічна оснащеність, слабкі наукові основи для інтеграції українських ВНЗ до системи освіти Європи;

- недофінансування технічних спеціальностей (підготовка одного інженера обходиться значно дорожче підготовки одного економіста) призвело до катастрофічного падіння якості освіти у базових напрямках підготовки спеціалістів.

Для створення конкурентноспроможної системи освіти України необхідно вирішення комплексу завдань на основі аналізу сучасних міжнародних систем освіти та використання накопиченого ними досвіду.

Можливі заходи удосконалення системи освіти у ВНЗ України:

- 1) вибір подальшої спеціальності навчання після вступу до вищого навчального закладу;

- 2) створення системи отримання відповідного кваліфікаційного ступеня (бакалавра або магістра) на основі кількості навчальних курсів, а не кількості навчальних годин;

- 3) розроблення детальних характеристик навчальних предметів, наприклад: тривалість, ступінь складності, спеціалізація, рівень засвоєння предмета і т.і.;

- 4) розподіл навчальних курсів на загальні і спеціальні повинен супроводжуватися їхнім поділом на курси, які є складовим ядром професії та елективними;

- 5) створення системи самостійної роботи студентів за допомогою спілкування з викладачами через сайт університету;

- 6) впровадження дистанційної форми навчання для нівелювання розходження між денною і заочною формами навчання;

- 7) пошук можливостей матеріального заохочення студентів при виконанні обсягів та вимог навчання за рахунок державної допомоги;

8) проведення міжнародної уніфікації національних освітніх програм і форм навчання;

9) застосування прогресивних програм і проектів у сфері освіти та участь у вже існуючих з метою переходу на новий рівень якості освіти (Ерасмус, Лінгва, Евріка, Еспріт, Темпа та ін.).

Комплексні заходи, спрямовані на інтеграцію системи освіти України до міжнародних систем освіти, дозволять значно підвищити якість підготовки відповідних фахівців з підвищенням конкурентоспроможності ВНЗ.

Я.В. Дерев'янчук

ВИХОВНА РОБОТА ЗІ СТУДЕНТАМИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Виховання студентства — творчий це процес, зорієнтований на проблеми, пов'язані зі специфікою вищого закладу освіти, особливостями регіону. В ідеальній перспективі вищі заклади освіти мають стати школою саморозвитку, самоуправління, самодисципліни, свідомої відповідальності, співробітництва й творчості викладача та студента.

Вищі навчальні заклади мають здійснювати підготовку свідомої національної інтелігенції, сприяти оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів. Цього можна досягти через:

- виховання майбутніх спеціалістів авторитетними, високоосвіченими людьми, носіями високої загальної, світоглядної, політичної, професійної, правової, інтелектуальної, соціально-психологічної, емоційної, фізичної та екологічної культури;

- створення необхідних умов для вільного розвитку особистості студента, його мислення і загальної культури шляхом залучення до різноманітних видів творчої діяльності (науково-дослідної, технічної, культурно-просвітницької, громадської, оздоровчо-спортивної, правоохоронної та ін.);

- збагачення естетичного досвіду студентів шляхом участі їх у відродженні забутих та створенні нових національно-культурних традицій регіону, міста, вищого навчального закладу, розвиток художніх здібностей студентів;

- формування "Я"- концепції людини-творця на основі самоосвіти, саморозвитку, самовиховання, самовдосконалення, моральної самозавершеності;

- пропаганду здорового способу життя.